

# Kujataamiu

Uk./Årg. 28 nr. 7

9. april 2015

Nutaaq



Ass./Foto: Angutitsiaq Høy Poulsen

## ANGALANISSAT ANGALATITSIVIK ULUMUT ISUMAGITIGUK BOOK DIN REJSE HOS ULU TRAVEL

- Nunatsinni nunarsuullu sinnerani angalanerit
- Unnuinerit
- Angalanermi sillimmasiineq
- Biilnik attartorneq i. i.

Torvej B-163 Postboks 422  
Tlf. 64 11 77 ulu@ulu.gl

Ammasarflit/Åbningstider: Ataa./Man • Tall./Fre. 10.00 -16.00

- Rejser i Grønland samt rejser i udlandet
- Overnatning
- Rejseforsikringer
- Billeje

3920 Qaqortoq  
www.ulu.gl



Åbningstider  
Mandag-fredag 7.00-17.00 • Lørdag 8.00-12.00

**STARK**  
Det professionelle byggemarked

## Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Tæppeland
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 49 44 09  
Låseservice 49 26 27 - VVS 56 26 15  
e-mail: qaqortoq@permagreen.gl  
Mestervej B-1328 - 3920 Qaqortoq

## KA Auto ApS

Biilit suugaluartulluunniit  
aserfattaalillugillu iluarsaatarpavut.

Service og reparation af alle bilmærker.

Kilaalap Aqqutaa B-1616 • Tlf. 64 24 08 • Fax 64 24 28 • Mobil 53 24 18 • www.ka.gl



Sipaakkit  
Spar

70 95



Negeroorutit sapaammutt apirlip 12-at 2015 ilanngullugu atutissapput  
Tilbudene gælder til og med søndag 12. april 2015

IFFIANIK SIKATSITSISSET  
BRØDRISTER  
**129,-**  
**Brugseni**  
Dagportøg 15/2015

2%  
AGGUAGARISSAT  
DIVIDENDE

# Utaqqinitssinni



Ass. Toqqorsivimmit

**(IB) Inatsisartut ukiaru ataatsimiinneranni mittarfiliornissanut pilersaarutit saqqummiunneqassapput.**  
Taamanikkussamummi mittarfiliassatut pilersaarutit sanaartugassartaallu pilersarusiorneqarsimassapput, KNR Knud Kristiansenimit akissutisiani tunulequtara-lugit taama paasissutissiivoq. Knud Kristiansenip erseq-qissarpaa – KNR malillugu –Qaqortumi mittarfiliornisaq anguniagassat pingarnerutitanut ilaasoq-

KNR-p nittartagaani (18.3) takuneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut pingartikkaat Inatsisartut pilersarusiornermi peqataatinneqarnissat aammalu Inatsisartut Sanaartugassanut Ataatsimiititaliaat isumasioqatigiissinnejrumaartoq.

Kujataani pissangalluta utaqqissaagut. Aammaasiit. Knud Kristiansen isorineqarsinnaanngilaq suliani peqqissaartumik sulariiniarsimappagit. Pilerausioritsiniarpoq sukkut

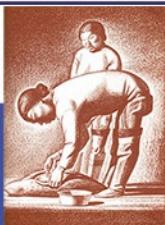
tamatigut – aamma politikkut – suliarilluarneqarsimasumik, Inatsisartunut saqqummiutninginnerani aningaasaler-sornissaanut toqqammavissalimmik. Knud Kristiansenimi issiavimmi tassani nutaavoq, qinersinerup kingulliup kingga tassunga ikkuttoq. Pissusissamisuusaq nammineq suleriaaseqarpat.

Nunap aningaasaqnerata pisariaqartippaa, suliassat Qaqortup mittarfissaatut annertutigisut peqqissaarutamik nalilorsorneqarlutillu inuiqaqtigiiinnut sunniutissaasa misisorluarsimaneqarnissat. Qaqortumi mittarfiliassaq eqqarsaatigalug tassunga killereernikuunginnatta?

ILami eqqartorneqartariaqalerpoq Qaqortup mittarfissaataa pilersarusiornerata peqqissaarulluinnarneqarnera – nalunaarusiornpassuit, politikkut oqallinnerujussuit, inuiqaqtigiiinni oqaluuserineqartinnera, isumasioqatigiinnerit – tas-saaginnalersimannnginnersoq kigaallassaaneq kinguartiteri-

**allu design**

monika brune  
postboks 3, 3921 narsaq  
mobile: 25 24 26  
info@allu.gl



Har du brug for en hjemmeside - en annonce - en plakat - en ny brochure eller et visitkort?

**allu design** kan hjælpe dig hurtigt og billigt

Kontakt mig på [info@allu.gl](mailto:info@allu.gl) eller besøg: [www.allu.gl](http://www.allu.gl)

**kujataamiu**  
Naqiterisoq / Udgives af:  
**Q-offset**

Box 378 • 3920 Qaqortoq  
Tlf. 64 29 69 • Mob. 49 44 60  
e-mail: [qoffset@greennet.gl](mailto:qoffset@greennet.gl) • [ib@kujataamiu.gl](mailto:ib@kujataamiu.gl)  
[www.kujataamiu.gl](http://www.kujataamiu.gl)

Akisussaalluni aaqqissusoq / Ansvarshavende redaktør:  
Ib Benjaminsen  
Illoqcarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:  
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:  
Sidste frist for indlevering:

**16. april 2015**

Normu tulleg saqqummeqqissaaq:  
Næste nummer udkommer igen:

**23. april 2015**



## Ass. Toqqorsivimmit

nerlu politikkkut anorit assigiinnginneri peqqutigalugit, isummanillu saqqummiinerpassuit ilaat pingaangikkaluar-tulluunniit tusaaniarneqarpallaalersimaneri.

Mittarfiliorniarneq kisimi taama pineqanngilaq. Atuarfitsialak oqallisaqilerporngaasiit. Aammaasiit. Ukiorpaalunngorpoq Atuarfitsialak pilersinneqarmalli. Amerlaneriertuinnarpulli isumaqartut tamanna angoqqajarneqarsimanngitsoq. Atuarfeqarfimmi immaqa sumiiffimmuniignnarsimavoq. Ilaasa ima oqaatiginiarpaat: Atuarfitsialak toqqammavimmigut ajuungeqaaq, tamakkiisumilli ingerlalersimanngilaq. Sooruna – ukiut taama amerlatigisut ingerlareerluni?

Inissaqarniernertaaq pillugu isummanik assingusunik saqqummiisoqarsinaavoq, tassani aserfallattaaliinissap malinnatinneqanngippallaarnera inigisanullu akiitoqalertarneq uteqqiajuartuupput. Meeqnanut inuuusuttunullu sumiginnaanerit paarsinerluinerillu taaneqarsinnaapputtaaq, naak isumasioqatigiinnerpas-suarnik oqallinnerpassuarnillu eqqummaariffigineqaraluartut.

KNR-p nittartagaani ukioq manna 25.februaarimeer-sumi takuneqarsinnaavoq Peqqinermut Angallannermullu naalakkersuisoqarfip Qaqortumi mittarfiliornierup inuiqatigiinnut sunniutissai nalunaarusiorfigalugit naammassisimagi ukioq kingulleq juunimili. Aatsaallu ukiup sisamaata pigajorarterutaa qaangiummat saqqummersinneqarmat, qinersisoqarna-pisuuutinniarneqarsinnaavoq.

Illumummi pisariaqarpa qinersisoqareernerit tamaasa suut tamaasa nutaamik misissorteqqaartarnissaat nutaamik inuttalerneqarnera pillugu. Nalunaarusiat nutaat, pilersaarutit nutaat, aalajangernerit nutaat. Ataavartumik ingerlasoqarnernissaat kinguneqartitsi-nissaru amigaataapput. Ingerlariaqqinnej ajorpugut. Alloriaqqinnej ajorpugut. Taamaappoq mittarfiliornissani, atuarfeqarnermik nutarteriniarnermi, inissiaq-

arnikkut il.il..

Assartuinermut ataatsimiititaliarsuup suliaata annersaa 2010-mi sularineqarpoq 2011-lu aallartinnerani.

Nalunaarusiaq april 2011-mi saqqummerpoq. Tassa ukiut sisamat qaangiupput. Ingerlariaqqissimavugut? Aap, nutaamimi nalunaarusiorqarsimavoq, Iniuqatigiinnut sunniutissaasa nalilerneqarnerat. – “ISN”. Nalunaarusiaq suliaa-Qupp. tull. nang. →

## Sanasut, qammaasut, qalipaasullu suliassai tamaasa suliaraavut

### SPECIALISERING:

- ▶ Inissiaq, inissiallu silaannaanik skimmelsvampertoqarnersoq test-erisinnaaneq
- ▶ Skimmelsvampimik piaasinnaasoq
- ▶ Asbestimik piaasinnaasoq
- ▶ PCB-imik piaasinnaasoq



## Vi kan udføre tømrer-, murer- og malerarbejde

### SPECIALISERING:

- ▶ Kvantificering af skimmelsvamp på overflader og luft
- ▶ Skimmelsvamp sanering
- ▶ Asbest sanering
- ▶ PCB sanering

### Sanasumut ApS

Ujaqqerivimmut B 1325 · Postboks 381 · 3920 Qaqortoq  
Tlf: 64 25 56 · Hilmel: 48 65 14  
E-mail: sanasumut@sanasumut.gl



gunarpoq peqqissaagaq nalilersuinerlu, suliaril-  
luagaq.

Qanorli atuarneqassava? KNR-p allaaserisaat  
atuaraanni, mittarfiliornissamut akerliusunut  
uummarissaataassaaq. Ajoqutissartaami pitsaa-  
qutissartaanit pingartinnerugaanni, taava iner-  
nerissavaa, soorlu KNR-p quleqtsiusaa  
“Qaqortumi mittarfiliassap nalunaarusiorneqar-  
nera assilissamik taartumik pilersitsivoq”.

Taava Narsarsuarmiunut kingunerisassai, sulif-  
feqarnikkullu malitsigiumaagai ersarissarneqar-  
put. Atlantikoq qulaallugu toqqaannartumik tim-  
misarunnaarnerup kingunissai, allaaserisaq  
malillugu takornarissat ikileriarujuussuarnissa-  
nik kinguneqartussaq aammalu aatsitassarsior-  
nissamut ajornartorsiutaalerumaartoq. Pitsaaquataatut taa-  
neqarput napparsimasunik angallassisarneq inuiaqtigii-  
nullu kiffartuussinissamut aningaasartuutit ikinnerulernis-  
sat, sulifillu pillugu angalasarnerit akikinnerulernissaat.

Allaaserisami naggataatigut taaneqarput ajoqtaalersussaniq  
qaangiiniutissat – ilaatigut mittarfissap 600 meterimik ila-  
neqarnissaa. Tamatuma taartumik isigisut takusaat qalleq-  
qissaanarpai. Ajoqtaasinnaasummi qaangerneqarnissaan-  
nut aaqqiissutissat KNR-p inerniliinera allanngortinngilaat:  
“Assiliaq taartoq.”

Nalunaarusialli eqikkarnera atuaraanni 7 imaluunniit nalu-  
naarusiaq tamaat, allanik isaruqaqrumi, taava assiliaq taar-  
toq takujuminaalluinnarpoq. Qanorluunniimi ittunik isarus-  
seraluaraanni Narsarsuarmut kingunerisassai nutaajunngil-  
lat. Qangali ilisimasimavavut.

Oqaaseqaateqarfiginikooqaavut. Takornarissanut tunngasor-  
taa aamma Assartuinermut Ataatsimiitaliarsuaq saqqummim-  
malli ilisimasimavavut.



Aatsitassarsiornikkut kingunerisassai pillugit nalunaarusia-  
mi saqqummiunneqarpoq, suliniuteqartut oqaloqatiginerisi-  
gut ajornartorsiutaajumaartut aaqqinniarneqarumaartut.  
Aatsitassarsiornissarmi piviusungortinnejassappat apequa-  
taagunangilaq timmisartup Københavnimiit Narsarsuarmut  
toqqaannartumik timmisinnaanissa, imaluunniit inuit tim-  
misartunik mikinerusunik assartorlugit  
Kanerlussuakkoorullugit Reykjavíkkorullugilluunniit  
timmisartunneqartarumaarnissaat.

Utaqqisariaqassaagulli. Aammaasiit. Takussavarpullu ukia-  
mut Inatsisartut ataatsimiinnissaanni susoqarumaarnersoq.

## Qujassut

75-iliininni pilluaqqusisorpassuarnut tunissuterpas-  
suarnullu, minnerunngitsumillu Kommune  
Kujallermi Borgmesteri pilluaqqusinissinnut tunissu-  
tissinullu qujanarsuaq.

Hans Kalaaleq asasannguaralu.



## KUJATAANI PEQQINNISQAQARFIUP NAPPARSIMAVIA SUNDHEDSREGION KUJATAA

### Ambulanc-it pinartoqartillugu / Oqarasuaat nuutsitsisartoq: 64 22 11

#### Nakorsiartarfik: 80 11 22

Akeqanngitsumik oqarasuaatikkut piffissamik inniminniineq nal. 08.00 - 10.00.  
Pingasunngorneq matoqqasarpq, pilaaviisarneq pillugu.

SMS 21 30 00 atorlugu ulluni ukunani;  
ataasinngorneq, marlunngorneq, sisamanngorneq tallimangornerlu ilanngullugu.

#### Eqqaamallugu inuup nr.-a kisiat sms-kut allassagakku.

Nakorsiartarfimmiit nal. 13.00 nallertinnagu sianerfigineqarumaarputit.

### Ambulance akut / Telefonomstilling: 64 22 11

#### Ambulatoriet: 80 11 22

Gratis tidsbestilling: 08.00 - 10.00.  
Onsdag lukket p.g.a operationer.

SMS dit personnummer til mobil 21 30 00, mandag, tirsdag, torsdag og fredag.

#### Husk kun personnummer.

Ambulatoriet ringer herefter tilbage på det mobilnummer inden kl. 13.00.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta / Med venlig hilsen

Napparsimavik Qaqortoq

Sygehuset Qaqortoq

Vedr.:

# Børns rettigheder



Vi har utallige gange hørt i KNR radio om børn rettigheder og hvad man gøre for, at de får disse rettigheder.

Ja, selvfølgelig har bør rettigheder, men med de rettigheder følger altså nogle pligter og et ansvar, som børnene skal overholde.

Det hjælper ikke noget, at vi giver børnene rettigheder, når børnene så ikke overholder de pligter og det ansvar der følger med.

I forbindelse med alt dette, mener jeg, at man skal tage fat på problemet andre steder, nemlig hos forældrene, idet det hjælper noget, når forældrene er lige glade med børnene og lader børnene gå for "lud og koldt vand" - som man siger - idet det ikke hjælper, at børnene har deres rettigheder, når forældrene lader dem opføre sig, som det passer børnene, uden nogle pligter eller et ansvar.

## Hvorfor giber forældrene ikke ind?

Mit svar er, nok fordi der skal drikkes, og så må børnene gøre det, der passer, dem og det uanset, at børnene meget nemt kommer ud for et gruppepres, som kan bevirkе, at børnene begår noget kriminel, og så må forældrene til at tage vare på, hvad de skal gøre i den situation, år politi eller socialforvaltning pludselig henvender sig med barnet.

Hvis problemet skal løses korrekt efter min opfattelse, skal flere forældre til at sætte grænser for, hvornår og hvor længe deres børn må opholde sig ude om natten og give børnene et ansvar, således at der sættes et fast tidspunkt for, hvornår børnene skal være hjemme. Men dette kræver selvfølgelig, at børnene ikke kommer hjem til et hjem, hvor forældrene er fulde og ude af stand til at tage vare på børnene, for i den situation kan jeg i principippet godt forstå, at børnene ikke ønsker at opholde sig i hjemmet.

Altså med rettigheder følger pligter og ansvar, men i samme forbindelse må forældrene også tage sig sammen og være der for børnene, idet børnene ikke får tryg barndom, så fremt der drikkes hver gang man får penge på kontoen og er fulde eksempelvis er par dage i træk.

Så kære forældre og børn, vi må alle tage os sammen og få livet og dets problemer løst i sammenhold med de rettigheder og pligter der følge med, og jeg håber virkelig, at vi snat oplever ikke at se børn i alderen 9 - 15 år løbe rundt i byen midt om natten.

Med venlig hilsen

Bent Sand



# OLIECOMPAGNIET ApS

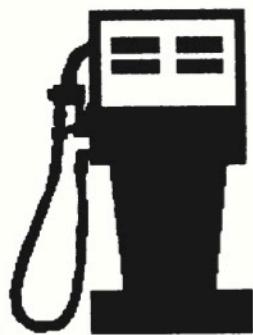
Telefon 64 21 80 • Fax 64 26 72

## Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 16.00
Lørdag	09.00 - 13.00
Søndag	LUKKET

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00  
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00



# Autoriseret Yamahaforhandler

# Meeqqat pisinnaatitaaffi pillugit



**Atuartartut  
isumaat**

KNRimi tusartualernikuuarput meeqqat pisinnaatitaaffiinut tunngasut, qanorlu tamakku piviusunngortinniarsarineqarnersut.

Aap, soorunami meeqqat pisinnaatitaaffeqassapput, pisinnaatitaaffilli malitseqartarput pisussaaffinnik akisussaassuseqarfinnillu.

Sumummi iluaqutaasava meeqqat akisussaaffilerutsigik, meeqqallu pisussaaffitik akisussaaffitillu ilikkarsimannigipatigik.

Tassunga tunngatillugu isumaqarpunga ajornartorsiutit allaniittut sammineqartariaqtut, tassa angajoqqaani, sumummi iluaqutaasava angajoqqaat meeqqatik soqutiginngippatigik iluamillu isumaginagit, sumummi iluaqutaasava meeqqat pisinnaatitaaffeqarpata, angajoqqaajusut piumasaarsortipatigik, akiusussaaffilernagit piumasaqarfiginagillu.

## Sooq angajoqqaat akulerunneq ajorpat?

Akerusuppara, immaqa erngunniaramik, taava meeqqat piumasaarsortinneqassapput, naak meeqqat taamaaliortut ilaminnit tatineqarnissaat qanittuararsuusartoq, allaat pinerlunnermik kinguneqarsinnasumik, angajoqqaallu piareersimaffigisariaqassavaat qanoq iliornissartik, politiinit isumaginnittoqarfimilluunniit meeraq pillugu saaffigineqassagunik.

Isumaga malillugu ajornartorsiut aaaqqinnejqassappat, angajoqqaat amerlanerit meeqqamik unnuakkut aneertarnerat killilertariaqarpaat meeqqallu akisussaaffilerlugit, tassami meeqqat qassinut angerlarsimanissaat aalajan-

gersimasariaqarpaat. Taamaattoqassappallu aamma meeqqat naatsorsutigisariaqassavaat angerlarsimaffimmut nakkufiusumut angerlannginnissartik, angerlarsimaffimmi tujorminarpat tunngaviatigut paasisinnaavara meeqqat angerlarsimarusunngippata.

Pisinnaatitaaffiimmi malitseqartarput pisussaaffimmik akisussaaffimmillu, tassungalu tunngatillugu angajoqqaat meeqqanut angajoqqaajusariaqarp, meeqqat toqqissisimamsumik meeraasappata, aningaasaateqalernerit tamaasa ulla arlerlugillunniit ernguffiusariaqanngilaq.

Taamaammat asasakka angajoqqaat meeqqallu, tamatta ataatsimoirluta inuunerput iluarsiartariaqarpalput, ajornartorsiutivut ataatsimoirluta aaqqinniarsalugit pisinnaatitaaffik akiusussaassuserlu pitillugit, neriuutigissavaralu meeqqat ukiukitsut 9 –niit 15-inut ukiullit unnuannarsuaq illoqarfimmi naapitassajunnaarumaartut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Bent Sand

## Sydgrønlands El ApS V/ Per Holm Alt I El udføres

Per Holm .....	49	45	19
Hans Mikaelsen .....	49	46	50
Jørgen Andreassen .....	49	46	58
Værksted .....	64	34	81
Fax: .....	64	19	41

**E-mail: sydel@greenet.gl**

**Postboks 527 • 3920 Qaqortoq**

# Kuannersuit imaluunniit Killavaat Alannguat



Aatsitassarsiorfiit aningaaasarsiornermi, suliffissaqartitsinermi, pisortat sullissinerinik ineriartortitsinermi inuiaqatigiiliu isumagisarialinnik isumaginnissinnaanerann piinggaitsor-neqarsinnaanngillat. Aatsitassarsiorfiill avatangiisitugut, politikkikkut, inuussutissarsiornikkull assigiinngissuteqarput, pingartumik Kujataani Kuannersuit aammalu Killavaat Alannguat.

## Avatangiisit

Kuannersuarni saffiugassat oqimaatsut arrortikkuminaatsut,

qinngornillit, aammalu akutissat soorlu fluor pinngitsoor-natik ajornartorsiutaasussaapput. Killavaall Alannguanni nunap sananeqaatai aalaakaanerusut piummata avatangiisitugut ajornartorsiutaajunnartut annikinneersuupput. Tassani qinigassaq qularnaalluinnartoq tassaavoq: Killavaat Alannguanni aatsitassanik qaqtigoortunik piaanissaq.

## Politik

Kuannersuarni sananeqaatit qinngornillit inuiaqatigiinni avissaartuuffigineqarput, aammalu nunarsuarmioqatigii akornanni taamatulli avissaartuussutaallutik, Killavaall Alannguanni sananeqaatit inuiaqatigiinni nutaliaanik atorissaaruteqarfiusuni pisariaqartinneqarluinnartut piuma-neqarluinnarput politikkikkull assortuussutaanatik. Qinigassaq qularnaalluinnartoq aamma tassani tassaavoq Killavaat Alannguanni aatsitassarsorfiliornissaq

## Inuussutissarsiorneq

Pisuussutit uumassusillit, aalisakkat nunaateqarnermillu tunisassiat, inuussutissarsiutini pingaartueqarnerpaajuartut pingartumik Narsami uranitalinnik tunisassortoqalerpat annertuumik innarlerneqarsinnaapput. Killavaall Alannguanni taamaaqqajangilaq, paarlattuanilli inuit iserti-taqarerulerpata aatsitassarsiorfillu inuussutissanik pilorsorneqartariaqalerpat aatsitassarsorfik Kujataani aningaa-siornikkut siuariaataassaqaq. Tamatumani qinigassaq aamma qularnanngilluinnarpoq: Killavaat Alannguanni aatsitassarsorfissaq.

Tamatta suliffisat piumaqaavut, avatangiisit illersorneqarnissaat piumavarput, suleqatigiinnissarlu piumavarput, isummat naapiffeqarnissaat piumavarput, taamaammat Killavaat Alannguanni aatsitassarsiorniat maannamut qin-nuteqareersut aporfissalorsornagit tapersensorluarniartigit. Tamattami ineriartorneq piumaqaarput!

Kommune Kujallermi Inuit Ataqatigiit

Avaaraq Olsen, Kista Isaksen, Debora Kleist  
Stine Egede Nørbaek, Kelly Berthelsen

## Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

Ei-installationer	Sikringsanlæg
Industri-installationer	Patient- og nødkald
Service	Brandalarm anlæg
Skibs-installationer	Maskinelektrø
Data-installationer	Termografering
Kommunikation	Hvidevarer
Antenneanlæg	Storkøkkener
Elevatorer	Døgnvagt
Belysningsteknik	Ei butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

Qinigassaqarluartoq qullinik errorsivit  
nillataartsivit allallu

**Arssarnerit A/S**  
Jaraatoq B-1305  
3920 Qaqortoq  
Tlf: 642030  
Fax: 642033  
[www.arssarnerit.gl](http://www.arssarnerit.gl)  
[qaqortoq@arssarnerit.gl](mailto:qaqortoq@arssarnerit.gl)

**Qaqortoq afd.**  
Søren tlf. 494525

Pressemeldelse

# Produktionsudvalg i Qaqortoq



Der blev onsdag den 1. april 2015 underskrevet en fælles hensigtserklæring om nedsættelse af et fiskeriproduktionsudvalg i Qaqortoq by.

De fire parter, som var repræsenteret ved underskrivelsen af aftalen, vil arbejde for at der etableres et forum for fiskeriproduktion i Qaqortoq by.

Hensigten med et produktionsudvalg er, at de involverede parter skal udveksle information og diskutere sammenhænge og problemstillinger omkring fiskeri, leverancer af fisk til byens fabrik samt beskæftigelse og behov for arbejdskraft.

De fire parter, som var med til at underskrive hensigtserklæringen om nedsættelse af et udvalg, består af formanden for SIK's lokalafdeling, QSIP, Hendrik Nielsen, formanden for KNAPK's lokalafdeling, QAPP, Søren Noahsen, direktøren for Arctic Prime Production, Hentzar Petersen og

## Kujataani Asaasoq ApS Sydgrønlands Rengøring ApS

Postboks 527, 3920 Qaqortoq  
Fax 64 19 41 · Mobil 49 31 32

asaaqqissaarneq, Sullissilluarneq  
- Nuannisarneq Ipiitsoq

Proffessionel Rengøring, God Service  
- En Ren Fornøjelse

endelig Kommune Kujalleqs borgmester, Jørgen Wæver Johansen.

Som en del af aftalen blev det bekræftet, at der vil blive arbejdet for etablering af tilsvarende produktionsudvalg i Narsaq, Alluitsup Paa og Nanortalik.

## Tamanut qaaqqusissut

April-ip 22-ani 2015 nal. 9.00-miit  
nal.14.00-mut Kigutigissarnerup ulluani  
Qaqortumi kigutilerivik tamanut ammas-saaq.

### Saqqummiunneqassapput:

Ineeqqat tamarmik immikkut saqqummiussiffigineqarlutik kigutinut tunngasunik assi-giinngittunik paasissutissanik imaqassal-lutik.

Ukiut tamaasa kalaallit nunaanni kigutit ulloqartarnerat aamma qaortup kigutileri-viani malunnartinneqassaaq.

Aggialluartoqarnissaarneq neriuutigaarput.

Ikinngutinnersumik

Qaqortumi Kigutilerivimmi sulisut

# Vejen frem til bedre anlægsprojekter



**Anda Uldum,  
Naalakkersuisoq for  
Finanser og Råstoffer**

**Dialog, tænke i tværfagligheder og anskue et projekt i helheder. Det er nøgleordene på det anlægsseminar, som lige er blevet afholdt, arrangeret af Finansdepartementet, hvor alle landets kommuner og Selvstyrets departementer har sat hinanden stævne for at få skabt en bedre ramme for, hvordan og hvorledes anlægsmidlerne skal fordeles og anvendes.**

"Vi skal blive endnu bedre til at planlægge vores sparsomme anlægsmidler, så de bliver anvendt på den mest optimale måde, og på en måde så entreprenørerne får bedre muligheder for at planlægge, så vi undgår de store udsving fra år til år i anlægsaktiviteterne", siger Anda Uldum, Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer, og understreger, at seminaret også har et fokus på, hvordan man kan skabe større åbenhed og gennemsigtighed, så offentligheden bedre kan følge med i, hvornår og hvor der vil blive bygget, moderniseret eller saneret.

I sin åbningstale til seminaret kom Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer ind på, hvordan anlægsprojekterne i fremtiden skal indtænke flere dimensioner ind i projektet, inden man sender det i udbud:

"Vi skal blive bedre til at se, hvordan en strategi i én sektor, eller i én kommune, åbner muligheder i andre sektorer. En national turismestrategi skal f.eks. laves i tæt koordination

med udviklingen af infrastrukturen".

Under seminaret kom der også konkrete eksempler, der viser i praksis, hvilke positive konsekvenser det har for lokalsamfundet, når man tænker tværfaglig og i økonomiske helheder – og indgår i en dialog med de aktører, der har en snitflade til projektet. Grønlands Arbejdsgiverforening bidrog også med input til et mere effektivt samspil mellem private investeringer og offentlige investeringer.

Laust Løgstrup, vicekommunaldirektør fra Qeqqata Kommunia, kom for eksempel ind på, at Qeqqata Kommunia fokuserer på at investere i flere ældreboliger i stedet for nye plejehjem – og de nye ældreboliger bliver bygget tæt ved plejehjemmet, da det også fungerer som et dagcenter for de ældre. Fordelene er ligetil: De ældre får lov til at blive længst muligt i eget hjem, og det sparer kommunerne penge, da det reducerer udgifterne til at drive de dyre plejehjem.

Anlægsseminaret er en del af en proces, som skal styrke en vedvarende, løbende koordination mellem Selvstyret og kommunerne om, hvordan vi skal planlægge, når vi fordele midler til anlægsprojekter på finansloven.

- **GAVEARTIKLER**
- **SALG VVS-ARTIKLER**

#### Ammasarfik/Åbningstider (vejl.):

Ataas./Man. - Tall./Fre.: 11.00 - 16.30\*)  
Arfninginngorner/Lørdag: 11.00 - 14.30\*)  
\*imatooqasarfik/ukket:  
12.00 - 13.00 aamma/samt 15.00 - 15.45  
Matu parnaarsimassava/Ved låst dør:  
Saaff./Henv. Mobil: **49 37 82**



Pude m/ ulvemotiv  
40 x 40 cm Kr. 159,50



Sæbe med  
havtang 85 g  
stk Kr. 20,-



Old Style træasker div.  
Fra Kr. 41,50

# Kvanefjeldet vs Kringlerne



Råstofudvinding er en absolut nødvendighed i forbindelse med udvikling af økonomien, beskæftigelsen, offentlig service og velfærdssamfundet. Råstofpotentialerne er dog forskellige miljømæssigt, politisk, og erhvervsmæssigt, det gælder specielt for Kvanefjeldet og Kringlerne i Sydgrønland.

## Miljøforhold

Kvanefjeld forekomsterne af tungemetaller, radioaktive elementer, og grundstoffer som fluor vil skabe uomgængelige problemer. Mineralforekomsterne i Kringlerne er derimod stabile elementer og derfor er langt mindre problematiske. Her valget mellem de to muligheder er meget klart: nemlig udvinding af sjældne jordarter i Kringlerne.

## Politiske forhold

Radioaktive elementer i Kvanefjeldet skaber splid i samfundet, det gælder også i det globale samfund, derimod mineralforekomsterne i Kringlerne er yderst efterspurgte i det moderne IT-samfund og ikke skaber politisk splid. Her

valget er også meget klart: Udvinding i Kringlerne.

## Erhvervsforhold

Levende ressourcer, produkter fra fiskeriet og landbruget, er landets vigtigste industrier og kan påvirkes negativt såfremt der udvindes uranholdige mineraler i Kvanefjeldet. Råstofpotentialerne i Kringlerne er dog positivt anderledes, minen og efterfølgende økonomisk vækst vil skabe større efterspørgsel efter landbrugsprodukter og produkter fra fiskeriet. Her valget er igen meget klart: Råstofudvinding i Kringlerne.

Vi allesammen efterspørger arbejdsplasser, ønsker beskyttelse af miljøet, vi ønsker også samarbejde tværs over forskellige interesser, vi skal derfor støtte selskabet bag Kringlerne i deres ansøgning om udvinding i stedet for at sætte hindringer. Vi ønsker udvikling!

Inuit Ataqatigiit i Kommune Kujalleq's kommunalbestyrelse

Aavaaraq Olsen, Kista Isaksen, Debora Kleist  
Stine Egede Nørbaek, Kelly Berthelsen

**Isikkorikkusukkuit taava ikiorsinnaavatsigit.  
Isarussat, kontaktlinset, seqinersiutit pinnersaatillu**

**Vil du se godt ud, så kan vi hjælpe dig.  
Briller, kontaktlinser, solbriller og smykker.**

Ammarsarfiit.  
Ataas. - tall.  
Mandag - fredag

Åbningstider  
**10.00 - 17.00**

Arfinningorneq  
Lørdag

**10.00 - 13.00**

**KUJATAANI  
ISARUSSAT**



**BRILLER & KONTAKTLINSER  
GULD & SØLV - URE  
tlf.: 64 15 12 - fax 64 15 39**

Tusagassiorfinnut nalunaarut

## Qaqortumi tunisassiornermut ataatsimiititaliaq



Pingsunngornermi aprilip aallaqqataani Qaqortumi aalisakkanik tunisassiornermut ataatsimiititaliamik pilersitsoqarnissaanik siunnerfeqartoqarnissaa pillugu suleqatigiittoqarnissaa atsioqatigiissutigineqarpoq.

Atsioqatigiinermi peqataasut sulissutiginiagaat tassaavoq Qaqortumi aalisakkanik tunisassiornermut tunngasunik oqaloqatigiittartoqatigiinnik pilersitsoqassasoq.

Tunisassiornermut ataatsimiititaliamik pilersitsiniaqatigiit paassisutissanik avitseqatigiittarniarput, tamatumalu saniatigut aalisakkanik suliffissuarmut pilersuinermi aamma sulisoqarnermermi ajornatorsiutaasartut sunniuteqaqataasarne- rat pillugit oqallittassapput.

Atsioqatigiinermi atsioqataasut sisamat tassaapput suliner- mik inuussutissarsiuteqartut peqatigiffianni, QSIP-mi siulittaasoq, Hendrik Nielsen, aalisartut piniartullu peqatigiffianni, QAPP-mi siulittaasoq Søren Noahsen, tunisassiorfi- tileqatigiinni Arctic Prime Production-ip pisortaanera, Hentzar Petersen kiisalu Kommune Kujallermi borgmesteri, Jørgen Wæver Johansen.



### Qujassut

Asangaakkatta Niinip, anaanap, nuliap,  
Kirstine Lange-p, toqunerani ikiuussimasorpassuarnut,  
napparsimavimmi sulisunut, utoqqarmiuni  
sulisunut qujangaarpugut.  
Misiginneqataasorpassuarnut, ilisaaneranilu  
naasorpassuarnut, palasip oqaasiinut,  
tussiaqattaartunut, qaniuisorpassuarnut qujangaarluta  
inuullaqquqsisivugut.  
Uia, qitornai ernutaalu

Isumaqtigisummi ilanngullugu siunnerfigineqarpoq Narsami, Alluitsup Paani aamma Nanortalimmi tunisassiornermut ataatsimiititalianik pilersitsisoqarnissaa ilanngullugu anguniarneqarumaartoq.

## Qaqortoq VVS-Service ApS

Boks 59 • 3920 Qaqortoq

**Alt i vand, varme og sanitet  
samt oliefyrservice**

**Fali. . . . . 49 41 11**

**Telefon. . 64 20 77**

**Fax. . . . . 64 26 77**

**Værksted: Masarsuk B-762**

# Mens vi venter



Arkivbilled

(IB) En lufthavnsplan forelægges for Inatsisartut på efterårsamlingen. Det oplyser KNR på baggrund af et svar fra landsstyremedlem Knud Kristiansen, der forventer til den tid at have en plan for anlæggelse og udbygning af lufthavn i Grønland parat. Knud Kristiansen understreger – i følge KNR – at blandt andet en lufthavn ved Qaqortoq indgår i den overordnede målsætning.

Det fremgår af indlægget på KNRs hjemmeside (18. marts), at Naalakkersuisut ønsker aktivt at inddrage Inatsisartut i planlægningen, og der vil således blive holdt et seminar for Inatsisartuts anlægsudvalg.

I Sydgrønland holder vi vejret og venter i spænding. Igen. Nu skal det jo ikke lastes Knud Kristiansen, at han tilsyneladende har til hensigt at lave et grundigt stykke arbejde. At tilvejebringe en plan, der på alle måder – også på det politiske niveau – er gennemarbejdet, inden Inatsisartut træffer beslutning om investeringer på baggrund af planlægningen. Og Knud Kristiansen er jo ny på taburetten efter det seneste valg. Så det er vel rimeligt nok, at han griber sagen an på sin egen måde.

De økonomiske realiteter tilsiger også, at projekter for etablering af en lufthavn ved Qaqortoq såvel som alle mulige andre tiltag og aktiviteter i landet underkastes en grundig analyse af de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser. Men er vi ikke allerede nået dertil, for så vidt angår lufthavnen ved Qaqortoq?

Det kan nemlig diskuteres, om ikke den grundighed, der tilsyneladende anvendes i forbindelse med lufthavnen ved Qaqortoq – udarbejdelse af rapporter, politiske drøftelser, den offentlige debat, afholdelse af seminarer – efterhånden snarere er et udtryk for smøleri og trækken i langdrag på grund af omskiftelige politiske vinde og en række andre

mere eller mindre irrelevante synspunkter og hensyn.

Og det er ikke alene lufthavnsprojektet, der lider herunder. ”Den gode Skole” er for tiden også til debat. Igen. Det er en del år siden, Den gode Skole formelt blev iværksat. Men det er omsider gået op for flere og flere, at der er lang vej igen. Skolen har måske endog slet ikke flyttet sig. Nogen udtrykker det således: ”Den gode Skole” er udmærket i principippet, men den er bare ikke blevet implementeret. Hvorfor dog? – efter så mange år.

Tilsvarende synspunkter kan meget vel fremsættes inden for boligområdet med hensyn til det store renoveringsefterslæb og den stadigt tilbagevendende restanceproblematik. Nævnes kan også børne- og ungeområdet, hvor misrøgt og misbrug fortsat har et ganske uacceptabelt omfang, uanset der holdes en mængde seminarer og tales meget herom.

På KNRs hjemmeside kunne man den 25. februar i år læse, at Departementet for Sundhed og Infrastruktur har haft en rapport om de samfundsmaessige konsekvenser ved etablering af en lufthavn ved Qaqortoq klar siden juni sidste år. At der således skulle gå hen ved 3/4 år, inden det rigtigt kom frem til offentligheden, kan vel tilskrives det mellemliggende valg.

Men skal det virkelig være nødvendigt at vende enhver sten påny ved hvert valg eller hver gang, der kommer nye personer til. Nye rapporter, ny planlægning, nye beslutninger. Der mangler kontinuitet og konsekvens. Vi kommer ingen vegne, ikke videre. Det gælder lufthavn, det gælder forbedringer på skoleområdet, boligområdet mv.

Transportkommissionens arbejde blev i det væsentligste udført i 2010 og begyndelsen af 2011. Rapporten var klar i april 2011. Det er 4 år siden. Er vi reelt kommet videre? Jo,



Arkivbilled

det er vi – trods alt. Der er kommet en ny rapport, Vurdering af den Samfundsmæssige Bæredygtighed – en "VSB". Rapporten synes at være resultatet af grundige undersøgelser og vurderinger, et givetvis kvalificeret stykke arbejde.

Men hvordan læses den så? Hvis man lægger KNRs nævnte artikel til grund, er rapporten åbenbart vand på modstandernes mølle. Man kan jo fremhæve de negative forhold og vægte dem mere end de positive effekter, således at konklusionen bliver, som KNR fremmaler i overskriften: "Rapport om lufthavn i Qaqortoq tegner et dystert billede".

Hvorefter de alvorlige konsekvenser for Narsarsuaq og beskæftigelsen samt beboerne der fremdrages. Fulgt op af betragtninger om stop for den direkte atlantbeflyvning, hvilket i følge artiklen vil medføre et fald i turismen og også være et væsentligt problem for råstofindustrien. En forbedret sygetransport nævnes dog på plussiden sammen med færre offentlige udgifter til servicekontrakter og tjenesterejser.

Artiklen nævner afslutningsvist, at rapporten dog indeholder forslag til, hvordan ulempene kan mindskes – blandt andet ved en forlængelse af banelængden med 600 meter. Hvilket vel for nogle blot forstærker det påståede dystre billede. Og det at ulempene kan mindskes ændrer i alt fald ikke på KNRs åbenbare konklusion: "Et dystert billede".

Men hvis man selv læser et resume af rapporten og / eller selve rapporten, vil man, i alt fald iklaedt de mere positive briller, slet ikke kunne genfinde det dystre billede. Men uanset valg af briller må det siges, at viden om konsekvenserne for Narsarsuaq jo ikke er af nyere dato. Det har været klart hele tiden. Og er også blevet kommenteret mange gange. De forventede konsekvenser for turismen har også været kendt længe, i alt fald lige siden rapporten fra Transportkommissionen.

For så vidt angår projektets konsekvenser for råstofindustrien lægger rapporten rent faktisk op til, at man ved dialog

med de berørte parter får et klart billede af situationen og så løser de eventuelle problemer, der måtte være.

Gennemførelse af et eller flere af de aktuelle råstofprojekter står og falder næppe med, om en vis størrelse flyvemaskine kan flyve direkte fra København til Narsarsuaq, eller om personale skal flyves ind med mindre maskiner fra Kangerlussuaq eller Reykjavik.

Men nu må vi vel vente. Igen. Så ser vi, hvad der kommer frem på efterårssamlingen.



**Qaqortoq-Entreprenør  
forretning ApS**  
Kilaalap Aqq 1296  
Postboks 420  
DK-3920 Qaqortoq

## **Udfører alt arbejde inden for:**

**Jordarbejde**

**Borearbejde & Sprængningsarbejde**

**Vandledningsarbejde & Kloakarbejde**

**Terrænarbejde & Belægningsarbejde**

**Halvrørsarbejde**

**Betonarbejde**

---

**Postboks 420, 3920 Qaqortoq**  
**Tlf.: 64 20 44 - Fax 64 20 25**  
**Mobil: 49 38 69**  
**E-mail: qef@qef.gl**



## TAMANUT AMMASUMIK SULIARIUMANNITTUSSARSIIUS- SINEQ

**Aningaaseriviup immikkoortortaqarfiata  
Qaqortumiittup nukissiuutinik  
atuineranik nutarterinissaq**

GrønlandsBANKEN A/S-p suliassaq tamanut ammasumik matumuuna neqeroorutigaa.

**Suliassap annertussusia:**

Suliassaavoq immikkoortortaqarfiup tamakkiisumik nutartereqarnissaa immikkoortortallu nukissiuutinik atuinerata pitsangorsarneqarnissaa.

Illorsuaq nutartereeruni Qaqortumi GrønlandsBANKIP illuutaatut atuinnassaaq.

Init quleriit allersaanni paarsuaasaqarpoq aningaasanik tigusisarfíllnik, utaqqisarfeqarpoq sullissiveqarlunilu aammalu allaffeqarfeqarpoq inuillu toqqorsiviinik (bokse) peqarluni.

Torsuusaqarpoq sullissat perusuersartarfiata tungaanut, atisaajartarfik qulaanukartullu tummeqqat marluk.

1. salimiippit aningaaseriviup ataatsimiittarfia, sutortarfik, qarasaasiaqarfik, toqqorsivit perusuersartarfiillu. Taakku saniatigut qummukartunik qipisunik tummeraqarpoq teknikerit inaannut aammalu inip attartortikkap isertarfianut.

Attartortikkami torsuusami allaffeqarpoq, sutortarfeeraqarluni, kopeeriveqarluni, ataatsimiittarfecqarluni perusuersartarfeqarlunilu.

**Suliassaq suliassanut agguataarlugu  
suliariumannittussarsiiunneqassaaq  
periarfissaqassaarli suliassap tamakkiisumik  
neqerooruteqarfiginissaa.**

Sanaartugassat suliarineqassapput maj 2015-imiit apriil 2016-ip tungaanut. Suliassat allaaserineqarnerat pissarsiarineqarsinnaavoq Dropboxikkut apriilip 10-aniiit 2015, sullissinissamut soqutiginnittut qinnuteqarnermikkut tassunga attavilerneqassapput.

Najoqqutassat paapiaranngorlugit piniaraanni naqinneri nassiunnerilu akilerlugit Rambøllimut inniminnerneqarsinnaapput.

**RAMBOLL**

Postbox 426  
3911 Sisimiut  
Oqarasuaat: 866130 – telefax: 866140 imaluunnit  
Mail: rambollsisimiut@ramboll.gl

Qaqugu suliariumannittussarsiorqassanersoq sumilu suliariuminnittussarsiuussinissamut allakkani takuneqarsinnaasaaq.



## OFFENTLIG LICITATION

### Energirenovering af bankfilial i Qaqortoq

GrønlandsBANKEN A/S udbyder hermed oven-nævnte opgave i offentlig licitation.

**Opgaven omfatter:**

Opgaven omhandler en samlet renovering og energioptimering af eksisterende filialbygning.

Den renoverede bygning skal fortsat huse GrønlandsBANKEN's filial i Qaqortoq.

Stueplanen rummer vindfang med hæveautomater, vente- og skranke område samt kontorpladser og privat bokse. Gang til kundetoilet, garderobe og to trapper til 1.sal.

1. sal rummer bankens møderum, frokoststue, data rum, arkivgang og toletter. Desuden trappetårn m. trappe til teknikrum samt indgang til udlejningslejemålet. Lejemålet er indrettet med gang til kontor, thekøkken, kopirum, møderum og toilet.

**Arbejdet udbydes i fagentreprise med mulighed for at afgive et hovedentreprisetilbud.**

Arbejderne skal udføres i perioden maj 2015 til april 2016.

Udbudsmaterialet vil kunne hentes via Dropbox fra den 10. april 2015 til interessererde entreprenører som bliver inviteret dertil efter anmodning.

Såfremt materialet ønskes tilsendt i papiform, kan dette bestilles hos Rambøll mod betaling af tryk- og forsendelsesomkostningerne.

**RAMBOLL**

Postboks 426  
3911 Sisimiut  
Telefon: 86 61 30 - Telefax: 86 61 40 eller  
mail: rambollsisimiut@ramboll.gl

Licitationstidspunkt og sted vil fremgå af udbudsbriefet.